

รูปแบบของชุมชนเสมือนในพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร

นางสาววันเสด็จ แก้วดอก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนชุมชน ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-3851-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VIRTUAL COMMUNITY PATTERNS IN THE VICINITY OF PAHOLYOTHIN SUBWAY STATION,
BANGKOK

MISS WANSADEJ KAEWDOK

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning Program in Community Planning

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-3851-6

481882

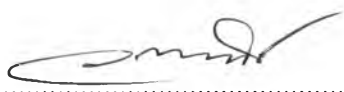
หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบของชุมชนเสมือนในพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน พหลโยธิน กรุงเทพมหานคร
โดย	นางสาววันเสด็จ แก้วดก
สาขาวิชา	การวางผังชุมชน
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ไชศรี ภัคดีสุขเจริญ

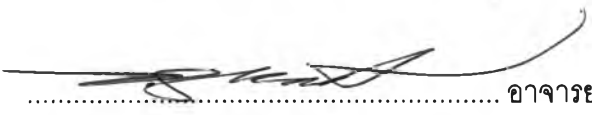

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

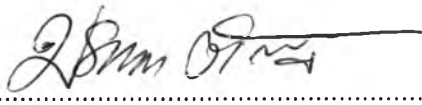

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์เลอสม สถาปิตานนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณศิลป์ พีรพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ไชศรี ภัคดีสุขเจริญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระหัตถ์ โรจนประดิษฐ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรานอม ต้นสุขานันท์)

วันเสด็จ แก้วดอก : รูปแบบของชุมชนเสมือนในพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร.
(VIRTUAL COMMUNITY PATTERNS IN THE VICINITY OF PAHOLYOTHIN SUBWAY STATION,
BANGKOK) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ไชศรี ภัคดีสุขเจริญ, 219 หน้า. ISBN: 974-14-3851-6

ชุมชนเสมือน เป็นนิยามใหม่ที่ใช้เรียกชุมชนที่เกิดขึ้นจากการพบปะกันของคนเดินเท้าในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ในช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งไม่เฉพาะเจาะจง โดยที่สมาชิกของชุมชนนั้น ไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กันทางสังคมใน ความหมายของชุมชนโดยทั่วไป ชุมชนเสมือนเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมของเมืองที่แสดงให้เห็นถึงความมีชีวิตชีวาของ พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยมักจะเกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารที่หลากหลาย มีสภาพแวดล้อมที่มี คุณภาพที่เอื้อให้เกิดการสัญจรทางเท้าโดยกลุ่มคนหลากหลายประเภท วัตถุประสงค์ และช่วงเวลา ชุมชนเสมือนยังมี แนวโน้มที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประโยชน์การใช้ที่ดินและอาคารอีกด้วย โดยเฉพาะในพื้นที่บริเวณที่ยังพัฒนาไม่ เต็มศักยภาพ

เนื่องจากชุมชนเสมือนมักเกิดขึ้นในบริเวณจุดเปลี่ยนการสัญจรสำคัญภายในเมือง การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง แผนที่การบันทึกรูปแบบชุมชนเสมือนที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ ของวัน ในพื้นที่ที่มีการเดินเท้าโดยรอบจุดขึ้นลงสถานี รถไฟฟ้าใต้ดินพหลโยธิน ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณแยกลาดพร้าวที่มีประโยชน์การใช้ที่ดินที่หนาแน่น แต่ยังมีพื้นที่เพื่อรองรับการ พัฒนาเหลืออยู่อีกบ้างในบางบริเวณ โดยทำการศึกษาและบันทึกรูปแบบของชุมชนเสมือน ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ ลักษณะทั่วไปทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมของพื้นที่โดยรอบจุดขึ้นลงสถานีรถไฟฟ้าดังกล่าว เพื่อประมวลผล และ วิเคราะห์ศักยภาพ ปัญหา แนวโน้ม และข้อจำกัดต่างๆ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางพัฒนาพื้นที่ เพื่อรองรับชุมชนเสมือน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ของรูปแบบต่างๆ ของชุมชนเสมือนได้อย่างเป็นระบบ ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนเสมือนเกิดขึ้นอย่างชัดเจนในบริเวณทางเท้าที่มีการใช้ ประโยชน์ที่ดินและอาคารที่หลากหลาย ซึ่งทำให้เกิดวัตถุประสงค์หลากหลายของการเข้าใช้ โดยกลุ่มคนประเภทต่างๆ ใน หลายช่วงเวลา โดยมีการจับจองพื้นที่สาธารณะอย่างหนาแน่นในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนรูปแบบการสัญจร ซึ่งมักจะเป็น พื้นที่ทางเท้าริมเส้นทางสัญจรหลัก ส่วนการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารในพื้นที่ อันเนื่องมาจาก ปรากฏการณ์ชุมชนเสมือนยังไม่ชัดเจนนัก

การวางแผนพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการเกิดชุมชนเสมือนนั้น ควรมีการดำเนินการในภาพรวมที่ก่อให้เกิดความ สอดคล้องระหว่างกิจกรรม และการสัญจร รวมทั้งตำแหน่งการจับจองพื้นที่สาธารณะต่างๆ เนื่องจากความขัดแย้ง ระหว่างลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และรูปแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่ปัญหาการสัญจรทางเท้า รวมทั้งแนวโน้ม ของการลดลงของปรากฏการณ์ชุมชนเสมือน ปัจจัยทางกายภาพที่พบว่ามีผลมากต่อรูปแบบของชุมชนเสมือนได้แก่ ทางเข้า-ออกและเวลาเปิด-ปิดอาคารขนาดใหญ่ในพื้นที่ จุดขึ้น-ลงสถานีขนส่งสาธารณะต่างๆ ทิศทางการสัญจรเข้า-ออก เมืองในช่วงเช้า-เย็น ตำแหน่งและทิศทางการบังคับการสัญจรของสะพานลอย ขนาดทางเท้า และกิจกรรมจร เช่นหาบเร่ แผงลอย เป็นต้น ทั้งนี้ จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนพื้นที่ดังกล่าวให้รองรับและสอดคล้องกับปัจจัยดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

สาขาวิชาการวางแผนผังชุมชน

ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

Wansady a

4674169325 : MAJOR COMMUNITY PLANNING

KEY WORDS : VIRTUAL COMMUNITY / STATIC AND MOVING PEDESTRIAN PATTERNS / PAHOLYOTHIN SUBWAY STATION

WANSADEJ KAEWDOK : VIRTUAL COMMUNITY PATTERNS IN THE VICINITY OF PAHOLYOTHIN SUBWAY STATION, BANGKOK. THESIS ADVISOR : KHAISRI PAKSUKCHARERN, Ph.D., 219 pp. ISBN 974-14-3851-6.

Virtual community is a new term that has been used to define a social phenomenon that involves a co-presence of pedestrians in an urban place at any time non-specifically, whereby its members do not need to have any social relationship as those of a conventional community. Virtual community represents vibrancy and liveliness of a place in a city. The phenomenon normally occurs in a mix land use area whose urban quality encourages safe and pleasant walkable environment for various groups of people with multi-purpose activities in different times of day. Virtual community would also cause consequent effects on land use especially in under-developed areas in city.

As virtual community also always occurs in major transport nodes in a city, this study aims to create an objective and systematic record, in a form of map, of the phenomenon within a walking distance around Bangkok's new Pahol Yothin Subway Station within different times of day, including weekdays and weekends. The area locates at a busy Lad Phrao Intersection whereby mix land use and some available vacant lands can be found within. The mapping is done in parallel with the analysis of the area's physical, social and economic characteristics in order to identify its urban potentials and constraints for development to support the effects of virtual community.

Upon the literature review on related theoretical concepts and research papers, the empirical observation techniques are employed to record the phenomenon objectively. The findings suggest that the virtual community in the area evidently occurs in major pedestrian pathways especially where mix building uses align. Various groups of pedestrian and activities; moving and static, are presence in the area in different times of days. Static activities are evident especially in the transport interchange spots, normally along major roads. However, changes in land use are not clearly identified possibly because the subway station has not been opened for long enough.

The study suggests that an urban plan to support the phenomenon of virtual community should be done holistically in order to create a unity of space and space uses to avoid spatial conflicts that would lead to the possible decrease of virtual community. It is also found that the spatial factors that greatly affect the presence of virtual community are; the location of main entrances / exits of large attractors in the area such as major commercial and office buildings including their opening and closing times; the location of transport interchange spots; the location and direction of pedestrian crossings and skywalks; the width of footpaths; the temporal street activities such as street vendors, performances, etc. As a result, the area development planning should include these factors into their detailed analysis before laying down a planning policy.

Department Urban and Regional Planning

Field of study Community Planning

Academic year 2005

Student's signature.....*Wansodej*
Advisor's signature.....*[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

หัวข้อของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดเริ่มต้นเกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจในทฤษฎีความรู้ใหม่ ที่ถูกถ่ายทอดผ่านอาจารย์ท่านหนึ่งในวิชาการวางแผนชุมชน (Community Planning) จึงเกิดความสนใจและอยากที่จะทำความเข้าใจในทฤษฎีดังกล่าว การที่ได้ศึกษาเรื่องนี้เพิ่มเติมและปรึกษาในรายละเอียดต่าง ๆ จากอาจารย์ท่านเดิม ทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้อย่างจริงจัง โดยยังคงได้รับความเมตตาในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับความรู้ อันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยจากอาจารย์ท่านเดิมอีกเช่นกัน

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ไชศรี ภัคดิ์สุขเจริญ อาจารย์ที่เป็นบุคคลสำคัญในการทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดขึ้น อาจารย์ที่ใส่ใจทุกตัวอักษรในทุก ๆ รายละเอียดของวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ไม่เคยมีวันหยุดในการให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลา 2 ปีในการทำวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ตรวจและแก้ไขงานให้ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งวันก่อนสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ทำให้ทราบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นั้นต้องเหน็ดเหนื่อยเพียงใด และอาจารย์ที่เคียงเคียงทำให้เกิดความพยายามในการทำงานจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำชี้แนะเพื่อแก้ไขให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรานอม ตันสุขานันท์ ที่ได้ให้ความกรุณาในการเดินทางเพื่อรับเอกสารทั้งที่เชียงใหม่และขอนแก่น รวมถึงการเดินทางเพื่อมาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ด้วย

ขอบคุณ คุณศุภริตา สว่างแจ้ง สำหรับความช่วยเหลือทั้งในการสำรวจภาคสนาม และการทำแผนที่

ขอขอบคุณ พ่อกับแม่ และทุกคนในครอบครัว ที่สนับสนุนส่งเสริมการศึกษา และเป็นกำลังใจที่สำคัญมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนที่.....	ญ
สารบัญรูป.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและสมมติฐานของงานวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.4 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษา.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนาเมือง.....	6
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับชุมชน.....	13
2.3 แนวความคิดเรื่องพฤติกรรมมนุษย์และสภาพแวดล้อม.....	19
2.4 แนวความคิดเรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมของการเดินเท้าภายในเมือง.....	20
2.5 ธรรมชาติทางสังคมของชุมชนกับพื้นที่.....	23
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
2.7 สรุปบททวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
บทที่ 3 การศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา	
3.1 ประวัติความเป็นมาของพื้นที่เขตจตุจักร.....	40
3.2 สภาพทางด้านกายภาพ.....	42
3.3 สภาพด้านเศรษฐกิจและสังคม.....	80
3.4 โครงการของรัฐที่มีผลต่อศักยภาพของพื้นที่.....	82

บทที่ 4 การบันทึกรูปแบบของชุมชนเสมือน

4.1 การบันทึกการบันทึกรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ตามช่วงเวลาต่าง ๆ ของวัน.....	86
4.2 การบันทึกอัตราการสัญจรผ่านของคนเดินเท้าในพื้นที่ ตามช่วงเวลาต่าง ๆ ของวัน.....	102
4.3 การบันทึกรูปแบบการเลือกเส้นทางนิยมนักสัญจรของคนเดินเท้าในพื้นที่ ตามช่วงเวลาต่างๆ ของวัน.....	111
4.4 การบันทึกระดับการเข้าใช้พื้นที่อย่างหลากหลายตามช่วงเวลาต่างๆ ของวัน.....	142
4.5 ความสัมพันธ์ของรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้ากับ รูปแบบการเลือกเส้นทางนิยมนักสัญจรของคนเดินเท้าในพื้นที่.....	145
4.6 การสรุปผลการสำรวจ.....	175

บทที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์สภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม.....	177
5.2 การวิเคราะห์รูปแบบชุมชนเสมือนที่เกิดขึ้นในพื้นที่.....	195
5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่กับรูปแบบชุมชนเสมือนที่เกิดขึ้น.....	201

บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปความสำคัญของชุมชนเสมือน.....	203
6.2 สรุปผลการศึกษารูปแบบชุมชนเสมือน.....	204
6.3 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาทางกายภาพและการวางแผน รองรับการเกิดชุมชนเสมือน.....	210
6.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษารูปแบบชุมชนเสมือน ในครั้งต่อไป.....	212

รายการอ้างอิง.....	215
--------------------	-----

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	219
---------------------------------	-----

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการนับปริมาณการสัญจรในพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน พหลโยธินในวันธรรมดา.....	104
ตารางที่ 4.2 ผลการนับปริมาณการสัญจรในพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน พหลโยธินในวันหยุดสุดสัปดาห์.....	107
ตารางที่ 4.3 แสดงสัดส่วนของผู้ใช้แต่ละประเภทที่จะต้องเดินตามแต่ละประตู ในวันธรรมดา.....	113
ตารางที่ 4.4 แสดงสัดส่วนของผู้ใช้แต่ละประเภทที่จะต้องเดินตามแต่ละประตู ในวันหยุดสุดสัปดาห์.....	127

สารบัญแนบที่

	หน้า
แผนที่ 3.1 ตำแหน่งของเขตจตุจักรในพื้นที่กรุงเทพมหานคร.....	41
แผนที่ 3.2 พื้นที่เขตจตุจักร.....	43
แผนที่ 3.3 การใช้ประโยชน์ที่ดินเขตจตุจักร ปี พ.ศ.2546.....	54
แผนที่ 3.4 การใช้ประโยชน์อาคารเขตจตุจักร ปี พ.ศ.2546.....	55
แผนที่ 3.5 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา.....	57
แผนที่ 3.6 การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษา.....	58
แผนที่ 3.7 การใช้ประโยชน์อาคารในพื้นที่ศึกษา.....	62
แผนที่ 3.8 อาคารหลักในพื้นที่ศึกษา.....	64
แผนที่ 3.9 ตำแหน่งที่ตั้งจุดบริการรถขนส่งสาธารณะ.....	66
แผนที่ 3.10 โครงข่ายคมนาคม เขตจตุจักร.....	73
แผนที่ 3.11 โครงข่ายถนนภายในพื้นที่ศึกษา.....	74
แผนที่ 3.12 เส้นทางรถไฟฟ้าฟ้ามหานครสายบางซื่อ-หัวลำโพง.....	78
แผนที่ 3.13 เส้นทางรถไฟฟ้าใต้ดิน ขอบเขตสถานีและจุดขึ้นลงในพื้นที่ศึกษา.....	79
แผนที่ 3.14 โครงข่ายขนส่งมวลชนตามแผนพัฒนาการขนส่งมวลชนระบอบราง.....	83
แผนที่ 4.1 แสดงพื้นที่สาธารณะภายในพื้นที่ศึกษา.....	88
แผนที่ 4.2 แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ในวันธรรมดา ช่วงเช้า.....	89
แผนที่ 4.3 แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ในวันธรรมดา ช่วงกลางวัน.....	90
แผนที่ 4.4 แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ในวันธรรมดา ช่วงเย็น.....	91
แผนที่ 4.5 แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ในวันธรรมดา ตลอดวัน.....	92
แผนที่ 4.6 แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ในวันหยุดสุดสัปดาห์ ช่วงเช้า.....	95
แผนที่ 4.7 แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ในวันหยุดสุดสัปดาห์ ช่วงกลางวัน.....	96
แผนที่ 4.8 แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ในวันหยุดสุดสัปดาห์ ช่วงเย็น.....	97
แผนที่ 4.9 แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ในวันหยุดสุดสัปดาห์ ตลอดวัน.....	98
แผนที่ 4.10 แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า . ในวันธรรมดาและวันหยุดสุดสัปดาห์.....	99

แผนที่ 4.11 แสดงตำแหน่งด้านทั้ง 5 ด้าน ในการนับปริมาณการสัญจรผ่านของคนเดินเท้า.....	103
แผนที่ 4.12 แสดงอัตราการสัญจรผ่านของคนเดินเท้าของคนเดินเท้าในพื้นที่ ในวันธรรมดา.....	106
แผนที่ 4.13 แสดงอัตราการสัญจรผ่านของคนเดินเท้าของคนเดินเท้าในพื้นที่ ในวันหยุดสุดสัปดาห์.....	109
แผนที่ 4.14 แสดงอัตราการสัญจรผ่านของคนเดินเท้าของคนเดินเท้าในพื้นที่.....	110
แผนที่ 4.15 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ช่วงเช้า.....	116
แผนที่ 4.16 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ช่วงกลางวัน.....	117
แผนที่ 4.17 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ช่วงเย็น.....	118
แผนที่ 4.18 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ของเด็ก ในทุกช่วงเวลา.....	120
แผนที่ 4.19 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ของนักศึกษา ในทุกช่วงเวลา.....	121
แผนที่ 4.20 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ของคนทำงาน ในทุกช่วงเวลา.....	122
แผนที่ 4.21 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ของคนชรา ในทุกช่วงเวลา.....	123
แผนที่ 4.22 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ของชาวบ้านในพื้นที่ ในทุกช่วงเวลา.....	124
แผนที่ 4.23 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ของนักท่องเที่ยว ในทุกช่วงเวลา.....	125
แผนที่ 4.24 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา ตลอดวัน.....	126
แผนที่ 4.25 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ช่วงเช้า.....	130
แผนที่ 4.26 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมสัญจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ช่วงกลางวัน.....	131

แผนที่ 4.27 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมัสฎจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ช่วงเย็น.....	132
แผนที่ 4.28 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมัสฎจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ของเด็ก ในทุกช่วงเวลา.....	134
แผนที่ 4.29 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมัสฎจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ของนักศึกษา ในทุกช่วงเวลา.....	135
แผนที่ 4.30 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมัสฎจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ของคนทำงาน ในทุกช่วงเวลา.....	136
แผนที่ 4.31 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมัสฎจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ของคนชรา ในทุกช่วงเวลา.....	137
แผนที่ 4.32 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมัสฎจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ของชาวบ้านในพื้นที่ ในทุกช่วงเวลา.....	138
แผนที่ 4.33 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมัสฎจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ของนักท่องเที่ยว ในทุกช่วงเวลา.....	139
แผนที่ 4.34 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมัสฎจรของคนเดินเท้าในวันหยุดสุดสัปดาห์ ตลอดวัน.....	140
แผนที่ 4.35 แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางนิมัสฎจรของคนเดินเท้าในวันธรรมดา และวันหยุดสุดสัปดาห์.....	141
แผนที่ 4.36 แสดงระดับการเข้าใช้พื้นที่อย่างหลากหลายตามช่วงเวลาต่าง ๆ ของวัน.....	144
แผนที่ 4.37 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า กับรูปแบบการเลือกเส้นทางเดินเท้า ในวันธรรมดา ช่วงเช้า.....	148
แผนที่ 4.38 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า กับรูปแบบการเลือกเส้นทางเดินเท้า ในวันธรรมดา ช่วงกลางวัน.....	149
แผนที่ 4.39 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า กับรูปแบบการเลือกเส้นทางเดินเท้า ในวันธรรมดา ช่วงเย็น.....	150
แผนที่ 4.40 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า กับรูปแบบการเลือกเส้นทางเดินเท้า ในวันธรรมดา ของเด็ก.....	153
แผนที่ 4.41 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า กับรูปแบบการเลือกเส้นทางเดินเท้า ในวันธรรมดา ของนักศึกษา.....	154

แผนที่ 4.57 แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า กับรูปแบบการเลือกเส้นทางเดินเท้า ในวันธรรมดาและวันหยุดสุดสัปดาห์.....	174
แผนที่ 5.1 การใช้ประโยชน์อาคารในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ.2546.....	178
แผนที่ 5.2 อาคารประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา.....	180
แผนที่ 5.3 อาคารที่พักอาศัยประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา.....	181
แผนที่ 5.4 อาคารพาณิชย์กรรมประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา.....	182
แผนที่ 5.5 อาคารร้างในพื้นที่ศึกษา.....	185
แผนที่ 5.6 การใช้พื้นที่บนทางเท้าเพื่อทำการค้า ช่วงเช้า.....	188
แผนที่ 5.7 การใช้พื้นที่บนทางเท้าเพื่อทำการค้า ช่วงกลางวัน.....	190
แผนที่ 5.8 การใช้พื้นที่บนทางเท้าเพื่อทำการค้า ช่วงเย็น.....	192
แผนที่ 5.9 การใช้พื้นที่บนทางเท้าเพื่อทำการค้า ตลอดวัน.....	194
แผนที่ 5.10 รูปแบบชุมชนเสมือนที่เกิดขึ้นในบริเวณโดยรอบสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินพหลโยธิน.....	197
แผนที่ 5.11 รูปแบบชุมชนเสมือนที่เกิดขึ้นในบริเวณหน้าห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล.....	198
แผนที่ 5.12 รูปแบบชุมชนเสมือนที่เกิดขึ้นในบริเวณหน้าสถานีรถไฟฟ้าใต้ดินประตูชัย.....	199
แผนที่ 5.13 การรูปแบบชุมชนเสมือนที่เกิดขึ้นในบริเวณริมถนนลาดพร้าว.....	200

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 1.1 รูปแบบกิจกรรมของคนเดินเท้าซึ่งเป็นปรากฏการณ์การเกิดชุมชนเสมือน.....	2
รูปที่ 1.2 พื้นที่โดยรอบบริเวณจุดขึ้นลงรถไฟฟ้าใต้ดินสถานีพหลโยธิน ในรัศมี 500 เมตร.....	3
รูปที่ 2.1 ภาพจำลองแสดงแนวความคิดของเมืองกระชับในช่วงทศวรรษที่ 1970.....	10
รูปที่ 2.2 สภาพการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสัญจรตามแนวความคิดของเมืองกระชับ.....	12
รูปที่ 2.3 ลักษณะสภาพแวดล้อมการเดินเท้าภายในชุมชนเมือง ตามแนวคิดของ Jane Jacobs.....	26
รูปที่ 2.4 แผนที่แสดงอัตราการสัญจรทางเท้าในพื้นที่โดยรอบทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุดรธานี.....	28
รูปที่ 2.5 แผนที่แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้าโดยรอบทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุดรธานี.....	29
รูปที่ 2.6 แผนที่แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางสัญจรของคนเดินเท้าโดยรอบทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุดรธานี.....	29
รูปที่ 2.7 แผนที่แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ย่านเสาชิงช้า.....	31
รูปที่ 2.8 แผนที่แสดงระดับการเข้าใช้พื้นที่อย่างหลากหลายตามช่วงเวลาต่าง ๆ ของวัน ย่านเสาชิงช้า.....	31
รูปที่ 2.9 แผนที่แสดงรูปแบบการเลือกเส้นทางสัญจรของคนเดินเท้า ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	33
รูปที่ 2.10 แผนที่แสดงรูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้า ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.....	34
รูปที่ 3.1 ภาพถ่ายทางอากาศของพื้นที่บริเวณทางแยกลาดพร้าว ปี พ.ศ. 2509.....	45
รูปที่ 3.2 ภาพถ่ายทางอากาศของพื้นที่บริเวณทางแยกลาดพร้าว ปี พ.ศ. 2515.....	46
รูปที่ 3.3 ภาพถ่ายทางอากาศของพื้นที่บริเวณทางแยกลาดพร้าว ปี พ.ศ. 2532.....	48
รูปที่ 3.4 ภาพถ่ายทางอากาศของพื้นที่บริเวณทางแยกลาดพร้าว ปี พ.ศ. 2547.....	50
รูปที่ 3.5 อาคารพาณิชย์กรรมบริเวณทางแยกลาดพร้าว.....	52
รูปที่ 3.6 รูปแบบอาคารพักอาศัยบริเวณด้านใน ในพื้นที่ศึกษา.....	59
รูปที่ 3.7 รูปแบบอาคารพาณิชย์กรรมในพื้นที่ศึกษา.....	60
รูปที่ 3.8 รูปแบบอาคารพาณิชย์กรรมริมถนนลาดพร้าว.....	63
รูปที่ 3.9 ป้ายรถประจำทางในพื้นที่ศึกษา.....	67
รูปที่ 3.10 จุดจอดรถรับจ้างสาธารณะ(TAXI)ในพื้นที่ศึกษา.....	68
รูปที่ 3.11 ท่ารถตู้โดยสารสาธารณะในพื้นที่ศึกษา.....	69

รูปที่ 3.12 จุดจอดรถจักรยานยนต์รับจ้างในพื้นที่ศึกษา.....	70
รูปที่ 3.13 จุดขึ้นลง(ประตู)สถานีรถไฟฟ้่าใต้ดินพหลโยธิน.....	71
รูปที่ 3.14 ถนนสายสำคัญในพื้นที่ศึกษา.....	75
รูปที่ 3.15 ถนนซอยในพื้นที่ศึกษา.....	76
รูปที่ 4.1 พื้นที่สาธารณะบางส่วนภายในพื้นที่ศึกษา.....	87
รูปที่ 4.2 รูปแบบกิจกรรมการจับจองพื้นที่ของคนเดินเท้าในวันธรรมดา บริเวณหน้าห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล.....	94
รูปที่ 4.3 การสัญจรผ่านของคนเดินเท้าที่ด่านประตูเซ็นทรัล.....	105
รูปที่ 4.4 เส้นทางนิยมสัญจรของนักศึกษาในวันธรรมดา ช่วงเช้า.....	112
รูปที่ 4.5 เส้นทางนิยมสัญจรของชาวบ้านในพื้นที่ในวันธรรมดา ช่วงกลางวัน.....	119
รูปที่ 4.6 เส้นทางนิยมสัญจรของคนทำงานในวันหยุดสุดสัปดาห์ ช่วงเย็น.....	129
รูปที่ 5.1 ร้านค้าประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ศึกษา.....	183
รูปที่ 5.2 อาคารร้างในพื้นที่ศึกษา.....	186
รูปที่ 5.3 การใช้พื้นที่บนทางเท้าเพื่อทำการค้า ในช่วงเช้า.....	189
รูปที่ 5.4 การใช้พื้นที่บนทางเท้าเพื่อทำการค้า ในช่วงเวลากลางวัน.....	191
รูปที่ 5.5 การใช้พื้นที่บนทางเท้าเพื่อทำการค้า ในช่วงเวลาเย็น.....	193
รูปที่ 5.6 อาคารพาณิชย์บริเวณสถานีรถไฟฟ้่าใต้ดินพหลโยธิน ประตูเซนต์จอห์น.....	201
รูปที่ 5.7 ห้างสรรพสินค้ายูเนียนมอลล์ ริมถนนลาดพร้าว.....	202